

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 08 0 U 007171 25 Uvp
Sarajevo, 27.03.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Bajrović Aide, kao predsjednika vijeća, Babić Stanković Aleksandre i Džerahović Emire, kao članova vijeća, te Hodžić Merhunise kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja J. J. M. iz Lj., ..., zastupanog po punomoćniku Čilić Jerku, odvjetniku iz Ljubuškog, protiv akta broj: FZ3/2/2-35-1-10779-18/15 MB/OB:1275138694/ 88007041928 od 04.08.2022. godine, tuženog Federalni zavod za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari priznavanja prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom od strane tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, broj: 08 0 U 007171 22 U od 20.12.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 27.03.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

Odbija se zahtjev za naknadu troškova postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, broj: 08 0 U 007171 22 U od 20.12.2024. godine odbijena je tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog za Zapadnohercegovački kanton, Ljubuški, broj: FZ11/2-35-1-1895-20/16, matični broj 88007041928 od 11.04.2022. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužitelju nije priznato pravo na prijevremenu povoljniju starosnu penziju.

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je, po punomoćniku, osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredbi postupka navodeći da se prvostepeni sud nije upustio u problematiku tužbenog zahtjeva, da je ignorisao njegove navode, te paušalno i bez zakonskog osnova odbio tužbu, kao i da mu je uskratio pravo na pristup sudu jer je odbio provesti dokaz saslušanjem svjedoka. Istakao je da je pobijana presuda donesena suprotno odredbi člana 34. Zakona o upravnim sporovima, te da rješenje ne sadrži sve elemente propisane odredbom člana 207. stav 2. Zakona o upravnom postupku, kao i da se "upravni organ poziva na odredbe člana 14. stav 2.

Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata, ali nije jasno šta je tužitelj učinio protivno navedenim odredbama“, kao što je nejasno i spominjanje Uredbe budući je on podnio zahtjev u skladu sa navedenom odredbom člana 14. stav 2. spomenutog Zakona. Nadalje je naveo da posjeduje uvjerenje Federalnog ministarstva broj: 07/44-03-17/12 od 18.04.2012. godine, pa nije jasno zašto mu na osnovu tog uvjerenja nije priznato pravo jer iz odredbe člana 15. nije vidljivo da nije valjano, odnosno da je potrebno novo uvjerenje, te istakao da mu uvjerenje Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne oblasti Ljubuški, broj: 07/44-03/41-61/17 od 13.10.2017. godine nikad nije dostavljeno na očitovanje čime je povrijeđena odredba člana 141. stav 3. Zakona o upravnom postupku, nakon čega je naveo da „to uvjerenje sadrži netačne podatke o kojim se bespotrebno i bespredmetno izjašnjavati“. Istaknuto je da je tuženi pogrešno utvrdio da se njegovom zahtjevu nije moglo udovoljiti, a da je i sam konstatovao povrede odredbi Zakona o upravnom postupku, da uopšte nije proučen njegov zahtjev koji je trebalo riješiti prema Zakonu, a ne prema kasnijim i to nižim aktima koji derogiraju primjenu Zakona, uz poštivanje načela saslušanja stranke u postupku, što bi mu omogućilo da dokaže činjenice koje mu idu u prilog, kao i da je „sud pobijanom presudom ozakonio retroaktivnu primjenu materijalnog prava koju je upravni organ izvršio u upravnom postupku“, pa je zbog svega navedenog, predložio preinačenje sudske odluke usvajanjem zahtjeva, odnosno ukidanje sudske odluke i vraćanje sudu na ponovno rješavanje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga :

Iz stanja upravnog spisa i obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na osnovu predmetnog činjeničnog stanja (utvrđenog u dva navrata ponovljenom upravnom postupku), čiju pravilnost i potpunost ovaj Sud ne može preispitivati u smislu odredbe člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima, poprimio utvrđenim da je tužitelj dana 27.12.2013. prvostepenom organu podnio zahtjev za ostvarivanje prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju u skladu sa odredbom člana 14. stav 2. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata („Službene novine Federacije BiH“, broj: 41/13 i 90/17), kojom je propisano da lica koja su propustile rokove, a ispunjavala su uslove iz Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima, mogu podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava prema odredbama tog Zakona. Prema odredbama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 42/11 i 37/12) proizilazi da se potvrđuje ostvareno pravo na starosnu penziju pod povoljnijim uslovima za ona lica koja su već ostvarila pravo na starosnu penziju primjenom propisa navedenih u članu 2. tog Zakona, među kojim propisima je i Uredba o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uslovima pripadnika bivše Vojske Federacije Bosne i Hercegovine i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/06, 58/07, 89/07, 31/08 i 77/09).

Pod licima koja su propustile rokove u smislu odredbe člana 14. stav 2. Zakona smatraju se lica koja su propustila rokove, a ispunjavala su uslove po propisima po kojima su pravo na penziju ostvarili korisnici čija su prava potvrđena Zakonom o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima (član 5. Pravilnika o provođenju Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/14).

Prvostepeni sud je nadalje utvrdio da prema pribavljenom uvjerenju Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze Ljubuški, broj: 07/44-03/41-61/17 od 13.10.2017. godine, proizilazi da je tužitelj učestvovao u odbrani BiH, kao pripadnik Oružanih snaga R BiH u vremenskom periodu od 18.09.1991. do 30.05.1992. godine HVO Vod m.z.kr. st. Ljubuški i od 31.05.1992. do 23.01.1995. godine HVO VP 1710 dp. Ljubuški, ali nije navedeni ni lični ni formacijski čin, niti je navedeno da je obavljao bilo kakvu zapovjednu dužnost propisanu Odlukom Vlade Federacije BiH o davanju saglasnosti na Pregled naziva, komandi, jedinica iz sastava Armije BiH, HVO-a i HOS-a s formacijskim dužnostima i formacijskim činovima u jedinicama ranga bataljona i više ("Službene novine Federacije BiH", broj: 74/14 i 77/14), čiji je sastavni dio navedeni Pregled. Obzirom da je tužitelj tražio ostvarivanje prava po osnovu obavljanja zapovjedne dužnosti, a kako istu nije obavljao, to su po ocjeni prvostepenog suda penzioni organi pravilno i zakonito postupili kada nisu tužitelju priznali predmetno pravo.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Budući je u provedenom upravnom postupku utvrđeno da je tužitelj propustio rokove za ostvarivanje prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju po Zakonu o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima, to je u konkretnom slučaju mogao biti obuhvaćen kategorijom lica za koju je propisana mogućnost da pravo na penziju mogu ostvariti prema članu 14. stav 2. Zakona, ali uz ispunjenje uslova da se radi o kategoriji lica iz člana 1. stav 2. alineja 3. citirane Uredbe, tj. o generalima, brigadirima i vojnim starješinama koji su u ratu obavljali dužnosti komandanta (zapovjednika) u jedinicama ranga bataljona (bojne) istog ili višeg ranga, načelnika štaba (stožera) i zamjenika zapovjednika (komandanta) u jedinicama ranga brigade istog ili višeg ranga. Međutim, kako tužitelj prema pribavljenom uvjerenju nije ispunjavao uslove za sticanje prava na starosnu penziju u smislu citirane Uredbe, to su organi uprave, a i prvostepeni sud o njegovom zahtjevu pravilno i zakonito negativno odlučili.

Sve i kad bi se prihvatilo da je tužitelj obavljao zapovjednu dužnost prema ranije izdatom uvjerenju Odsjeka za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze Grude Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze Ljubuški, broj: 07/44-03-17/12 od 18.04.2012. godine, u kome je bilo konstatovano da je na osnovu provedenog upravnog postupka utvrđeno da je imenovani tokom Domovinskog rata obavljao ustrojbenu dužnost zapovjednik IZM-a „...“ u vremenu od 17.04.1994. do 26.12.1995. godine ustrojbeni čin FČ pukovnik (a što je isključeno novim izdatim uvjerenjem od

13.10.2017. godine) takav naziv zapovjedništva-postrojbe HVO (bojna, odred ili dr.), ne predviđa Odluka Vlade Federacije BiH o davanju saglasnosti na Pregled naziva, komandi, jedinica iz sastava Armije BiH, HVO-a i HOS-a s formacijskim dužnostima i formacijskim činovima u jedinicama ranga bataljona i više ("Službene novine Federacije BiH", broj: 74/14 i 77/14), čiji je sastavni dio navedeni Pregled, pa kako tužitelj nije obavljao zapovjednu dužnost u jedinicama ranga bojne istog ili višeg ranga i jedinicama ranga brigade istog ili višeg ranga, to mu u smislu člana 14. stav 2. Zakona pravo na starosnu penziju nije moglo biti priznato. Pri tome treba istaći da je navedenim Pregledom dat pregled naziva komandi, jedinica sa dužnostima i propisanim formacijskim činovima za te dužnosti u jedinicama ranga bataljona (bojne) i više, odnosno ranga brigade i više, a istim nije obuhvaćena dužnost zapovjednika ili zamjenika zapovjednika izmještenog zapovjednog mjesta. Navedenom Odlukom i Pregledom nije derogiran zakon, kako se to u navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje ističe, već je samo dat pregled naziva, a zapovjedna dužnost i rang jedinica su jasno propisani članom 1. stav 2. alineja 3. citirane Uredbe, na koju upućuje član 14. stav 2. Zakona na osnovu kojeg je tužitelj i tražio priznavanje prava na starosnu penziju. U vezi sa izloženim neosnovani su i navodi o retroaktivnoj primjeni zakona, odnosno navodi da je „sud pobijanom presudom ozakonio retroaktivnu primjenu materijalnog prava koju je upravni organ izvršio u upravnom postupku“.

Zbog navedenog se pobijana presuda pokazuje pravilnom i zakonitom, a navodi zahtjeva za vanredno preispitivanje u tom pogledu neosnovanim.

Nadalje, neosnovanim i paušalnim se ukazuju navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, da mu u ovoj stvari nije omogućeno aktivno učešće u postupku i pravo na pristup sudu. Ovo iz razloga što je prvostepeni sud, po prijedlogu iz tužbe, zakazao i proveo javnu raspravu dana 29.11.2024. godine u prisustvu zamjenika punomoćnika tužitelja, na koji način mu je omogućeno učešće i davanje izjašnjenja o svim bitnim okolnostima u vezi sa uslovima za sticanje prava na starosnu penziju i za utvrđivanje činjenice pripadnosti tužitelja određenoj vojnoj formaciji i na određenom formacijsko-vojnom položaju, na koji način mu je omogućen pristup sudu u skladu sa članom 13. Evropske konvencije, s tim da se, suprotno stanovištu tužitelja, činjenica pripadnosti tužitelja određenoj vojnoj formaciji i na određenom formacijsko-vojnom položaju imala utvrđivati isključivo na osnovu uvjerenja izdatog od strane nadležnog organa, u skladu sa članom 15. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata zbog čega saslušanje svjedoka ili izvođenje drugih dokaza na okolnost da je tužitelj tokom rata obavljao zapovjednu dužnost i u kojem periodu, po prijedlogu iz tužbe u ovom postupku, ni na koji način ne bi dovelo do drugačijeg rješenja konkretne upravne stvari. Pri tome je prvostepeni sud pravilno cijenio da je nisu povrijeđena pravila upravnog postupka, jer je tužitelju u smislu odredbi člana 8. i 141. Zakona o upravnom postupku omogućeno učešće u provedenom postupku, te davanje izjašnjenja o svim bitnim okolnostima i činjenicama predmeta, pa tako i kasnije izdatom uvjerenju koje pravo punomoćnik tužitelja nije iskoristio, već se po pozivu nadležnog organa očitovao da je bespredmetno izjašnjavati se. Ovo („da novo „uvjerenje sadrži netačne podatke o kojim se bespotrebno i bespredmetno izjašnjavati“) tužitelj navodi i u zahtjevu za vanredno preispitivanje, pri čemu je prethodno u navodima zahtjeva tvrdio da mu nije data mogućnost očitovanja na novo uvjerenje, pa su ovi navodi kontradiktorni, a sve to ih čini i neosnovanim.

Takođe, ni tvrdnje tužioca iz zahtjeva za vanredno preispitivanje da se u obrazloženju pobijane presude prvostepeni sud nije upustio u problematiku tužbenog zahtjeva, da je ignorisao navode i prijedloge iz tužbe, nisu mogle biti od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude. Ovo stoga što je i po ocjeni ovog Suda, prvostepeni sud kroz razloge navedene u obrazloženju pobijane presude analizirao i pravilno ocijenio relevantne dokaze iz spisa upravnog predmeta, kao i dokaze na koje se tužilac, po punomoćniku, u sadržaju tužbe pozvao smatrajući da prema istim ispunjava uslove za ostvarivanje prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju, kao i one dokaze koje je predložio da se provedu na javnoj raspravi (saslušanje svjedoka) pri kojem prijedlogu je tužilac zanemario već navedeno pravilo da se u predmetnom postupku činjenica pripadnosti tužioca određenoj vojnoj formaciji i na određenom formacijsko-vojnom položaju utvrđuje isključivo na osnovu uvjerenja izdatog u drugom upravnom postupku od strane nadležnog organa - Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze Ljubuški. Dakle, suprotno tvrdnjama tužioca, prvostepeni sud je dao jasne i argumentovane razloge prema standardu obrazložene sudske odluke, pa se stoga svi navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u tom pogledu nisu mogli prihvatiti, odnosno da je od strane prvostepenog suda postupano suprotno odredbama člana 34. stav 1. i člana 39. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, na koje povrede tužilac, iz navedenih razloga, neosnovano ukazuje. Slijedom toga, prvostepeni sud nije povrijedio pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, jer pobijana presuda prvostepenog suda o odbijanju tužioca tužbe sadrži obrazloženje razloga povodom ocjene tužbenih navoda i prijedloga iz tužbe.

Obzirom na izneseno ovaj Sud je i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Kako tužilac nije uspio sa podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke, to mu ne pripadaju ni traženi troškovi po tom osnovu.

Zapisničar

Hodžić Merhunisa, s.r.

Predsjednik vijeća

Bajrović Aida, s.r.